

КОТИГОРОШКО

Жили собі чоловік та жінка. Мали вони шестеро синів та одну дочку. Пішли одного разу сини в поле орати й наказали, щоб сестра винесла їм обід.

— Як же мені шлях до вас знайти? — бідкається сестра. Вони й кажуть:

— Ми будемо тягти плуг від дому аж до ниви, де будемо орати,— ти за тією борозною і йди.

А біля того поля в лісі жив змії та давно вже він до Оленки приглядався. Узяв ту борозну затоптав, та протягнув іншу до своїх палаців. От сестра й пішла за тією скибою, аж доки зайшла до змієвого двору. Там її змії і схопив.

Поприходили сини ввечері додому та й кажуть матері:

— Увесь день орали, втомилися, а ви нам не прислали й пообідати.

— Як то не прислала? Адже Оленка понесла, та й досі її нема. Я думала, вона з вами вернеться. Чи не заблукала десь?

Що робити? Треба шукати сестру. Пішли всі шестеро братів за тією борозною та увійшли до змієвого двору. Бачать, а сестра там.

Злякалася Оленка:

— Братики мої милі, де ж я вас подіну, як змії прилетить? Він же вас з'їсть!

Коли це вже змії летить.

— Тьху,— каже,— людський дух пахне. А що, хлопці, прийшли битися чи миритися?!

— Битися,— кажуть.

— То ходімо на залізний тік!

Пішли битися на залізний тік для обмолочування зерна. Та не довго й бились, як ударив їх змії, так і загнав у той тік до пояса. Забрав їх тоді ледве живих та й закинув до глибокої темниці.

А чоловік та жінка довго чекали на синів, та ніхто не повернувся.

Одного разу пішла жінка на річку прати, коли ж котиться горошинка по дорозі... Жінка взяла горошинку та з'їла. Згодом народився в неї син. Назвали його Котигорошком.

Росте та й росте той син, як з води, небагато років, а вже великий виріс. Одного разу батько з сином копали колодязь і докопались до великого каменя. Батько побіг кликати людей, щоб допомогли його викинути. Поки батько ходив, Котигорошко взяв та й викинув. Приходять люди, як глянули — аж поторопіли, злякалися, що в нього така сила.

Копають вони далі та й докопалися до великого шматка заліза. Витяг його Котигорошко та й забрав.

Якось питає Котигорошко в батька й матері:

— А чи немає у мене братів та сестер?

— Е-е,— кажуть,— синку, була в тебе і сестра й шестеро братів, та сталася з ними біда.

Розповіли батьки, що трапилося, і вирішив Котигорошко відшукати своїх братів і сестру. Батько й мати вмовляють його:

— Не йди, сину, шестеро пішло, та загинуло, і ти один загинеш!

Не слухає Котигорошко. Узяв він те залізо, що викопав, та й поніс до коваля.

— Скуй,— каже,— мені булаву, та велику!

Як почав коваль кувати, та й скував таку, що насилу з кузні винесли. Узяв Котигорошко ту булаву, як махнув, як кинув угору...

Та й каже до батька:

— Ляжу я спати, а ви мене збудіть, як летітиме вона через дванадцять днів.

Та й ліг відпочивати. На тринадцятий день гуде та булава! Батько збудив Котигорошка, він схопився, підставив пальця, булава як ударилась об нього, так і тріснула надвоє.

Він і каже:

— Ні, з цією булавою не можна йти шукати братів та сестру,— треба скувати ще одну.

Поніс її знову до коваля.

— Перекуй,— каже,— щоб була по мені!

Викував коваль ще більшу. Котигорошко й ту кинув угору та й ліг знову спати на дванадцять днів.

На тринадцятий день летить булава назад, реве — аж земля труситься. Збудили Котигорошка, він схопився, підставив пальця, булава як ударилась об нього — тільки трішки зігнулась.

— Ну, з цією булавою можна шукати братів і сестру. Печить, мамо, мені в дорогу буханці та сушїть сухарці.

Узяв він булаву в руки, буханці та сухарці в торбу, попросився та й пішов за тією давньою борозною, яку ще трохи видно було. Так і зайшов у ліс. Іде тим лісом, іде, коли приходить до великого палацу. Заходить до двору, тоді до будинку, а змія нема, сама сестра Оленка вдома.

— Здорова була, дівчино! — каже Котигорошко.

— Здоров був, парубче. Даремно ти сюди прийшов! Прилетить змії, то він тебе з'їсть.

— Може, й не з'їсть! А ти ж хто така?

— Я була одна дочка в батька й матері, та мене змії украв. А шестеро братів пішли визволяти та й загинули.

— Де ж вони? — запитує Котигорошко.

— Закинув змії до темниці, та не знаю, чи ще живі вони.

— Може, я тебе визволю,— каже Котигорошко.

— Де тобі визволити? Шестеро не визволило, а ти один,— каже Оленка.

Коли це летить змії. Прилетів та до хати.

— Еге,— каже,— людський дух пахне!

— Де б то не пах,— відказує Котигорошко,— коли я тут.

— Агов, хлопче, чого прийшов? Битися чи миритися?

— Битися! — каже Котигорошко.

— Тоді ходімо на залізний тік!

— Ходімо!

Прийшли вони, змії і каже:

— Бий ти перший!

— Ні,— каже Котигорошко,— бий ти!

От змії як ударив його, так по кісточки і ввігнав у залізний тік. Вирвав ноги Котигорошко, як замахнувся булавою, ввігнав змія в залізний тік по коліна. Вирвався змії, ударив Котигорошка і його по коліна ввігнав. Ударив Котигорошко